

اسناد آرامی از بلخ باستان

(سده چهارم پیش از میلاد)

موسسه تحقیقاتی و فرهنگی

یوسف نلوه و شانول شاکد

تألیف

محسن نظری فارسانی

نشر

نشر روشن

عنوان و نام پدیدآور: اسناد آرامی از بلخ باستان (سده چهارم پیش از میلاد) / ویرایش و گزارش یوسف ناوه، شاول شاکد؛ ترجمه محسن نظری فارسانی. مشخصات نشر: فارسان: نشر رشن، ۱۴۰۱. مشخصات ظاهری: ۳۷۹ ص: مصور (بخشی رنگی)، نمونه (بخشی رنگی)؛ ۲۱/۵×۱۴/۵ س. م. شابک: 978-622-98380-4-4 وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا یادداشت: عنوان اصلی: Ancient Aramaic Documents from Bactria (fourth century BCE.) from the Khalili Collections. یادداشت: واژه‌نامه. یادداشت: کتابنامه: ص. ۳۱۷-۳۲۳. یادداشت: نمایه. موضوع: نسخه‌های خطی آرامی -- باکتريا -- چاپ عکسی، Manuscripts, Aramaic -- Bactria -- Facsimiles, زبان آرامی -- متن‌ها، Aramaic language -- Texts موضوع: باکتريا -- سیاست و حکومت -- اسناد و مدارک، Bactria -- Sources Politics and government ایران -- تاریخ -- هخامنشیان، ۵۵۸ - ۳۳۰ ق. م.، Iran -- History -- Achaemenians, 558 - 330 B. C. شناسه افزوده: ناوه، یوسف، ویراستار شناسه افزوده: Naveh, Joseph شناسه افزوده: شاکد، شاول، ۱۹۳۳ - م.، ویراستار شناسه افزوده: Shaked, Shaul شناسه افزوده: نظری فارسانی، محسن، ۱۳۶۱ - ، مترجم شناسه افزوده: مجموعه هنر اسلامی ناصر خلیلی، شناسه افزوده: Nasser D. Khalili Collection of Islamic Art رده‌بندی کنگره: PJ۵۲۰۸ رده‌بندی دیویی: ۳۹۲/۲ شماره کتابشناسی ملی: ۸۸۳۸۵۳۹ اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

نشر رشن

اسناد آرامی از بلخ باستان

(سده چهارم پیش از میلاد)

ویرایش و گزارش: یوسف ناوه و شاول شاکد
ترجمه: محسن نظری فارسانی
حروف‌نگاری و صفحه‌آرایی: واحد فنی نشر رشن

طرح جلد: محسن نظری فارسانی
اجرای طرح جلد: حمیدرضا نادری فارسانی
چاپ و صحافی: پردیس دانش

چاپ اول: ۱۴۰۱

شمارگان: ۱۰۰ جلد

شمار کلی واژه‌ها: ۶۷۷۳۱ واژه

قیمت: ۱۳۰۰۰۰ تومان

شابک: 978-622-98380-4-4 ۹۷۸-۶۲۲-۹۸۳۸۰-۴-۴ ISBN:

نشانی: چهارمحال و بختیاری، فارسان، میدان امام حسین (ع)، خیابان سید جمال‌الدین اسلامی، کوچه شماره ۱۵.

کد پستی: ۸۸۶۶۵۷۸۲۱

کد پستی: ۸۸۶۶۵۷۸۲۱
nashpub@gmail.com & nashrerashn@gmail.com

همه حقوق ناوه، و متون این اثر محفوظ است و هرگونه کپی‌برداری و بازتولید این اثر، بجز به شکل چاپ، آموختن و تدریس، مجوز ندارد و به هرگونه نقض آن، پیگرد قانونی خواهد داشت.

فهرست

پیشگفتار	۹
پیش درآمد	۱۱
۱. ویرایش	۱۵
۲. اسناد آرامی مجموعه خلیلی	۱۶
۳. ملاحظات تاریخی و مکان‌نمایی	۲۲
باخترا و ورنو	۲۳
سند C4: هفتمین سال اسکندر	۲۸
جاینام‌ها در اسناد خلیلی	۲۹
۴. امور اداری و اصطلاح‌شناسی آن؛ صاحب‌منصبان و مکاتباتشان	۳۰
۵. پرداخت کالا و محصولات	۳۶
۶. وظایف و عناوین سازمان	۳۹
۷. انواع افراد نظامی	۴۳
۸. وضع مالیات و اصطلاح‌شناسی آن	۴۳
۹. فعالیت‌های اقتصادی	۴۵
۱۰. کالاها و اجناس	۵۰
۱۱. اصطلاحات دینی	۵۳
۱۲. مقادیر و اوزان	۵۶
۱۳. عرف‌های نامه‌نویسی	۵۷
۱۴. نامه‌های آرشام و اسناد بگونت: نکات تطبیقی	۶۰
۱۵. نکات زبان‌شناختی	۶۹
الف) نکات دستوری	۷۰
ب) واژگان	۷۴
فهرست وام‌واژه‌های ایرانی	۷۵
۱۶. اسم‌های خاص	۷۹
متن‌ها	۸۵
۱. اسناد مربوط به بگونت، عمدتاً نامه‌هایی از آخوَمَرِدا، احتمالاً شهربان باختر ...	۸۵

۹۰.....	A1
۱۰۷.....	A2
۱۲۰.....	A3
۱۲۵.....	A4
۱۳۵.....	A5
۱۴۴.....	A6
۱۵۳.....	A7
۱۵۶.....	A8
۱۶۰.....	A9
۱۶۵.....	A10
۱۶۹.....	۲. دیگر نامه‌ها.....
۱۷۳.....	B1
۱۸۰.....	B2
۱۸۶.....	B3
۱۹۲.....	B4
۱۹۸.....	B5
۲۰۲.....	B6
۲۰۵.....	B7
۲۰۷.....	B8
۲۰۹.....	B9
۲۱۱.....	B10
۲۱۳.....	۳. سیاهه‌های تدارکات و ضمیمه‌ها.....
۲۱۷.....	C1
۲۳۳.....	C2
۲۳۹.....	C3
۲۴۸.....	C4
۲۶۶.....	C5
۲۷۰.....	C6
۲۷۷.....	C7
۲۸۱.....	C8
۲۸۵.....	C9

۲۸۷.....	C10
۲۸۹.....	۴. صورت حساب‌ها
۲۹۰.....	نکات کلی
۲۹۱.....	۱. از gauza
۲۹۱.....	D1
۲۹۴.....	D2
۲۹۶.....	D3
۲۹۷.....	D4
۲۹۸.....	D5
۲۹۹.....	D6
۳۰۱.....	۲. از abudi
۳۰۱.....	D7
۳۰۳.....	D8
۳۰۴.....	D9
۳۰۵.....	D10
۳۰۶.....	D11
۳۰۷.....	D12
۳۰۸.....	D13
۳۰۹.....	۳. از uparivana
۳۰۹.....	D14
۳۱۱.....	D15
۳۱۲.....	D16
۳۱۳.....	۴. «از» تصریح نشده
۳۱۳.....	D17
۳۱۵.....	D18
۳۱۷.....	منابع و مآخذ
۳۳۵.....	واژه‌نامه
۳۶۷.....	نمایه‌ها
۳۶۹.....	الف) نمایه اسم (اسم خاص، اسم مکان، اسم زمان، و ...)
۳۷۳.....	ب) نمایه واژه‌های تخصصی

پیشگفتار

شانول شاکد، ایران‌شناس پرآوازه، مؤلف کتاب‌ها و مقالات پر محتوای پرشمار در زمینه زبان و فرهنگ ایران، هم به سبب زمینه علمی تخصصی اش و هم ترجمه فارسی برخی آثارش — بویژه از ایران زردشتی تا اسلام، ترجمه مرتضی ثاقب‌فر، نشر ققنوس، و تحول ثنویت، ترجمه دکتر احمد رضا قائم مقامی، نشر ماهی — برای ما آشنا تر است از یوسف ناوه. یوسف ناوه، پژوهشگر صاحب‌نام در زمینه زبان‌های سامی، از نظر اعتبار علمی از شانول شاکد، که او هم سامی‌شناس برجسته‌ای است، کمتر نیست.

با پیش‌درآمد عالمانه‌ای که مؤلفان بر کتاب نوشته‌اند، همچنین با معرفی بخش‌های کتاب در مقاله «آسان‌یاب» اهمیت و جایگاه متون آرامی بلخ در تاریخ و فرهنگ دوره هخامنشی» نوشته آقای یردان صفایی در شماره ۳ و ۴ فصلنامه نقد کتاب تاریخ، صحبت از متن‌ها و ویژگی‌ها و فواید آنها، و از چگونگی پژوهش و ... تکرار است.

چون امکان تایپ صورت بازنویسی شده متن‌ها نبود، بناچار آنها را از متن کتاب برداشتیم، و این موجب کیفیت نامطلوب این قسمت‌ها در چاپ شد؛ امیدوارم عذر ما پذیرفته شود. سعی شد ترجمه خوبی از این کتاب مهم به جامعه علمی کشور تقدیم شود. بروز اشتباه به دلیل فشارهای روحی و خستگی‌های جسمی بهانه و مظلوم‌نمایی است؛ انکار نمی‌کنم که به‌رغم چند بار بازخوانی، ممکن است اشتباهاتی بازمانده باشد. نقد این ترجمه و گوشزد کردن اشتباهات مایه پیرایش و بهبود کار خواهد بود. نقد لطف است، لطف.

ترجمه این کتاب مهم خدمتی است کوچک به پژوهشگران ایرانی در زمینه زبان و تاریخ و فرهنگ ایران؛ همین.